

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. V. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

contra moralitas pertinet ad lineam operationis, quæ ex sua natura est apta specificari à termino & objecto extrinseco propter intrinsecum respectum ad ipsum.

§. V.

Corollaria.

19. Colliges ex dictis primò. Prædictam habitudinem actus ad objectum, in qua moralitatem formaliter collocamus, non esse realiter (modaliter non distingui aliunde suppono) distinctam, & superadditam actui. Positâ quippe liberâ tendentiâ actus ad objectum substans regulis morum, & remoto omni altero, hoc ipso intelligitur actus esse moralis.
20. Colliges secundò. Objectivam moralitatem nihil aliud esse, quàm ipsum objectum, quatenus connotat rationem & regulam mensurantem, juxta quam per actum voluntatis in debitum finem ultimum rationali naturæ consentaneum referri possit.
21. Colliges tertio. Divisionem moralitatis in bonum & malitiam moralem esse divisionem generis in species. Siquidem moralitas ut sic est prædicatum superius abstrahibile à bono & malo consentaneo & dissentaneo regulis rectæ rationis. Sed estne etiam adæquata divisio? Resp. cum Jo. à S. Th. negativè, quia licet in individuo & actu exercito non detur aliquis actus, qui non sit vel bonus vel malus moraliter, prout declarabitur, datur tamen actus secundum speciem suam & ex meritis proprii objecti indifferens, ideoque indifferentiâ rectè dicitur constituere tertiam speciem moralitatis. Ut enim actus humanus sit moralis plus non requiritur, quàm ut liberè tendat in objectum ut substans regulis morum: quia alia est regula præceptiva, alia pro-

hibitiva, alia permissiva. Licet igitur actus differens, ut est v. g. ambulare, non tendat in objectum præceptum, vel prohibitum, tendit tamen in objectum lege & ratione permissum. Unde si dicas: Actus vel est conformis, vel diffinis regulis rectæ rationis: ergo vel bonus, vel malus. Resp. dist. antec. est conformis regulis semper præipientibus vel prohibentibus, neg. aliquando permittentibus concedo; & nego consequentiam.

Colliges quartò. Duplicem potissimum esse regulam morum; Remotam, & proximam. Remota est lex DEI æterna: à qua omnes alia leges derivantur: proxima est dictamen propriæ conscientia, quo mediante lex DEI nobis innoscitur. Ratio primi est ex S. D., quòd prima regula est regula indefectibilis, in quam omnes alia reducuntur, sed hæc est lex DEI æterna & in mente ipsius existens, quam S. D. describit q. 91. a. 1. quòd sit ratio gubernationis rerum in DEO, sicut in principe universitatis existens.

Ratio secundi est, quòd illa est proxima regula nostrorum actuum, quæ in virtute primæ regulæ nostros actus morales proximè dirigit: sed ejusmodi regula est dictamen nostræ conscientia, seu radius ab æternâ lege derivatus juxta illud Ps. 4. Signatum est super nos lumen vultus tui Domine. Unde

Colliges quintò. Naturam rationalem, quatenus antecedit legem conscientia, non esse formalem regulam moralitatis: neque enim per modum regulæ moralis præcipit, vetat, &c. sed tantum inclinât in bonum rationis, idque non tantum in bonum morale, sed etiam in bonum naturale. Unde non tam regula morum, quàm ratio exigitiva talis regulæ dirigentis in finem ultimum, natura quæ rationali proprium, sine regula radicalis dici debet, de quo alibi plura.

ARTICULUS II.

Unde actus humani speciem bonitatis aut malitiae desumant?

SUMMARI A.

1. Quid intelligatur nomine objecti?
2. Objectum non specificat, nisi prout subest judicio practico rationis.
3. Actus humani essentialem speciem moralitatis capiunt ab objecto.
4. Varia objectiones.
5. Actus indifferens ex objecto habet speciem essentialem indifferentiâ.
6. Quòdam sit objectum fortitudinis?
7. Actus externus accipit ab interno speciem bonitatis ut est in executione.
8. Quòdam sit objectum hujus actus: Volo honestè vivere.
9. Numerus circumstantiarum.
10. Circumstantia semper tribuunt aliquam bonitatem vel malitiam moralem.
11. Circumstantia afferentes novam conformitatem vel difformitatem cum objecto tribuunt novam speciem moralitatis.
12. Et tunc transiunt in conditionem objecti.

13. Finis semper tribuit aliquam speciem moralitatis.

14. Aliquando essentialem, aliquando accidentalem.

15. In eodem actu humano dantur plures species bonitatis, aut malitiae.

§. I.

Species essentialis ab objecto.

Tria sunt principia moralitatis, videlicet objectum, circumstantia, & finis. Nunc de objecto.

Notandum primò. Objecti nomine hoc loco accipi illud bonum, ad quod ex proprio modo tendendi actus humanus per se primò ordinatur, ut est v. g. in actu elemosynæ subvenire indigentibus, ad hunc quippe finem elemosynæ largitio per se ordinatur, quamvis extrinsecè & ex fine operantis ad alios bonos, vel malos fines ordinari possit. Unde objectum sæpe distinguitur à fine operantis.